

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ι'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 9 ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΤΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 482

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ πρὸς τὸν κ. Πάλλη.
ΓΕΡΑΣ. ΖΕΡΒΟΣ. Οἱ Ἴταλοι στὴν Κάλυμνο.

Κ. ΚΟΝΤΟΣ. Τραγούδι τοῦ χωρισμοῦ.
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Θεατρικά. Κίνησις τῆς ἐπο-
χῆς καὶ πρωτότυπα ἔργα.
ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Μία σημειωσοῦλα γυὶ «Γ' ἄρ-
ματα» τοῦ Γ. Βλαχογιάννη.
Α. ΤΡΑΝΟΣ Κράτος ἡ ἐκκλησία χριστιανική.
Φ. Π. ΦΛΩΡΙΔΗΣ. Ἐνα ὄνειρο (τέλος).
ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΥΛΑΚΗΣ. Ὁ Βενιζέλος καὶ ἡ πολιτική του.
Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. Ἀπάντησις στὸ γράμμα τοῦ Γιαννιοῦ.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ. — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ

Τώρα πού τὸ ζήτημα τῶν βουλευτῶν τῆς Κρή-
της παραμερίστηκε γιὰ κάμποσους μῆνες μὲ τὴν
ἀναβολὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐλληνικῆς Βουλῆς καὶ
τὰ χυδαῖα ἀντιπολιτευτικὰ κόλπα ξεθύμαναν καὶ
χωνεύτηκαν τὰ πατριωτικὰ τοιμπούσια μὲ τὸν
μπαρμπα Μιστριώτη ἐπὶ κεφαλῆς, πρέπει νὰ γρα-
φτοῦνε μερικὰ πράγματα μὲ σκοπὸ κυρίως κριτικόν.

Κανεῖς τίμιος καὶ μὲ γνώσιν δὲ θὰ πεῖ βέβαια
πὼς ἡ ἀπόπειρα καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῶν βουλευτῶν τῆς
Κρήτης νὰ μποῦν στὴν ἐλληνικὴ Βουλὴ ἀποτε-
λοῦσε σοβαρὴ πολιτική. Ἡ Ἑλλάδα (μαζὺ καὶ ἡ
Κρήτη) εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς παράγοντες,
κι' ὅχι ὁ σημαντικώτερος, γιὰ τὴ λύση τοῦ κρητι-
κοῦ ζητήματος, ἐφόσον *ὅλες οἱ ἐθνικὲς δυνάμεις*
εἶναι συνασπισμέναι. Χωριστὴ ἐνέργεια τῆς Κρή-
της εἴτε ἐδῶ εἴτε στὴν Ἀθήνα εἴτε ὅπου ἄλλου σή-
μερα δὲν μπορεῖ καμιά σημασία νὰ ἔχει. Κατα-
λοῦμε τὴν ἐξουσίαν; Φέρνουμε ἀναρχίαν στὸν τόπο;
Καταργοῦμε τὴς capitulations; Σφάζομε τοὺς Τούρ-
κους; Αὐτὰ ἔλα δὲν ἔχουν τὴ δύναμιν νὰ ἐκδιά-
σουν μὲ κανένα τρόπον τὴς Προστατίδες καὶ διορ-
θώνονται χωρὶς μεγάλη δυσκολία μὲ μιὰ στρατιω-
τικὴ ἀνακατοχή. Ἡ σημερινὴ λοιπὸν θέσις τοῦ ζη-
τήματος εἶναι τέτοια ὥστε τοῦτο μόνον ἀπὸ τὴν Ἀ-
θήνα ἐπίσημα μπορεῖ νὰ κινεῖται καὶ ἡ Κρήτη νὰ
συμπράττει ὑπάκουη.

Αὐτὰ εἶναι ἀπλὲς ἀλήθειαι, μὰ ἐπίσης ἀλήθεια
εἶναι ὅτι ἡ Κρήτη ἔλυσε στὰ πόδια τῆς καὶ πιά δὲ
βαστᾷ. Αὐτὸ βέβαια ἐνδιαφέρει μόνον ἐμᾶς καὶ κα-
νεῖς δὲ λέει πὼς ἐπειδὴ ἐμεῖς πνιγόμεσθε, πρέπει
νὰ πάρουμε καὶ τὸ ἐλεύθερον Κράτος στὸ λαιμὸ μας.
Κανεῖς δὲν τὸ λέει. Κάνουμε ὅμως λόγον, γιὰτὶ ἡ ἡ-
θικὴ καὶ ὕλική ἀσφυξία τῆς Κρήτης, πού εἶταν ἐπὶ
τέλους ἀναπόφευγη, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐνδιαφέ-
ρει τὸν Ἑλληνισμόν. Κάνουμε λόγον, γιὰτὶ ὁ κυριώτε-
ρος αἴτιος γιὰ τὴν ἀθλιότητά καὶ τὴν κακομοιριά,
πού μᾶς δέρνηει ἐδῶ κάτω, εἶναι ὁ σημερινὸς Κυβερ-

νήτης τῆς Ἑλλάδας. Κάνουμε λόγον, γιὰτὶ εἶναι ἀ-
νάγκη νὰ βγοῦν μερικὰ συμπεράσματα σημασίας
πρὸ γενικῆς.

Λοιπὸν ἡ νευρική ἐξάντλησις, πού σήμερον πά-
σχει ἡ Κρήτη, εἶναι σχεδὸν ἀποκλειστικὸ κατόρ-
θωμα τοῦ κ. Βενιζέλου. Θᾶπρεπε νὰ ἀναφέρω καὶ
τὸ σημερινὸ χυδαῖον ἀντίπαλόν του τὸν κ. Χ. Πωλο-
γεώργη μὲ τὴς μεγάλας προπέρσεις αἰσιοδοξίας του,
μὰ αὐτοῦνοῦ ἡ γνώμη ποτὲ δὲ λογαριάστηκε στὰ
σοβαρὰ ἐδῶ.

Ἐγραφε λοιπὸν στὰ 1909 ὁ κ. Βενιζέλος,
ὕπουργός τότε τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐξωτερι-
κῶν στὸν «Κήρυκα», τὸ αὐθεντικὸ ὄργανόν του, γε-
μάτος αἰσιοδοξίας: Καμιά δύναμις δὲ θὰ σταθῇ ἱκανὴ
νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ
νὰ πᾶνε *στὴν ἐλληνικὴ Βουλὴ μεθαύριο*. Καὶ
κάθε τόσο μᾶς διαβεδαίωσε πὼς τὸ Κρητικὸ ζήτημα
βρίσκεται σὲ καλὸ σημεῖο, πὼς ἐκεῖνος εἶναι σὲ θέσιν
νὰ ξέρει πολὺ καλά, καὶ πὼς ἐμεῖς δὲν ἔχομε παρὰ
νὰ βάλουμε τὰ δυνατὰ μας κάμποσον καιρὸ νὰ βαστή-
ξομε τὴν τάξιν. Ὅπου καὶ νᾶναι ὅμως θὰ δοθεῖ, ἂν
μὴ σωστὴ ἔννοια, πάντα ὅμως κατὰ τέτοιον. Ἔτσι
ἔλεγε τότε.

Κ' οἱ μῆνες περνοῦσαν δλοένα καὶ ὁ κόσμος,
καθὼς εἶταν φυσικόν, ἄρχισε νὰ δυσφορεῖ. Μᾶς κο-
πανοῦσαν διαρκῶς γιὰ γλήγορη καὶ καλὴ λύσιν μὰ
οἱ ἄνθρωποι ὅσο καὶ ἂν ἔτριβαν τὰ μάτια τοὺς τί-
ποτα δὲν μποροῦσαν νὰ διακρίνουν. Ὅσπου τὸ ζήτημα
τῆς σημαίας τῶν παραλιακῶν προυρίων ἤρθε καὶ ἡ
ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ εἶταν τέτοια ὥστε ἐγκρέμισε
τὴν τότε Οἰκουμένην Κυβέρνησιν, ἂν καὶ εἶταν μέσα
οἱ κορυφαῖοι πολιτικοὶ τοῦ νησιοῦ. Τέλος, ὅστερα
ἀπὸ κάμποσον καιρό, διάφορα κομματικὰ τερτίπια
ὅχι ἐντιμα ἔδωσαν στὸ Βενιζελικὸ κόμμα πλειοψη-
φία μιᾶς ψήφου στὴ Βουλὴ καὶ μὲ τὴν πλειοψηφίαν
τούτην βγήκε ὁ κ. Βενιζέλος πρόεδρος τῆς Βουλῆς
καὶ εὐθὺς ἀμέσως Πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπι-